

Sygn. akt III CZ 45/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Mariusz Łodko

SSN Tomasz Szanciło (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. B.

o stwierdzenie niezgodności z prawem zarządzenia z dnia 8 listopada 2018 r.

wydanego w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 stycznia 2022 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 października 2021 r., sygn. akt I C (...),

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 października 2021 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę powoda M.B. o stwierdzenie niezgodności z prawem zarządzenia z dnia 8 listopada 2018 r.

W dniu 25 października 2021 r. powód wniósł (osobiście) zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

W przypadku, gdy skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia odrzuci sąd pierwszej instancji, na jego postanowienie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (art. 394¹ § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Uchybienie to nie podlega konwalidacji, a gdy dotyczy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia skarga ta, stosownie do treści art. 424⁶ § 3 k.p.c., podlega odrzuceniu. Podobna sankcja ma zastosowanie do zażalenia do Sądu Najwyższego złożonego z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. Zażalenie dotknięte takim brakiem podlega odrzuceniu bez wzywania skarżącego do jego uzupełnienia (zob. np. postanowienie SN z dnia: 28 marca 2018 r., V CZ 16/18; 30 czerwca 2020 r., III CZ 1/20; 27 kwietnia 2021 r., II CZ 18/21). Ponieważ skarga została wniesiona osobiście przez stronę, która nie jest jedną z osób, o których mowa w art. 87¹ § 2 k.p.c., nie przysługuje jej przymiot zdolności postulacyjnej do samodzielnego występowania przed Sądem Najwyższym.

Bez znaczenia pozostawała podnoszona przez skarżącego kwestia, że następnie wnosił o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu celem podpisania przedmiotowej skargi. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że następcze podpisanie tego zażalenia przez pełnomocnika ustanowionego na dalszym etapie postępowania jest pozbawione podstaw prawnych i nie wywoła pożądaných przez

skarżącego skutków. Dlatego bez względu na wynik postępowania wadkowego o udzielenie pomocy prawnej, w każdym wypadku zażalenie do Sądu Najwyższego wniesione osobiście przez stronę podlega odrzuceniu. Zbędne było zatem uprzednie rozstrzygnięcie kwestii pomocy prawnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 30 września 2020 r., II CZ 33/20).

Powyższe wynika z faktu, że uzupełnienie lub „poparcie” przez profesjonalnego pełnomocnika skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia lub skargi kasacyjnej, wniesionych przez stronę osobiście, nie spełnia wymagań zachowania przymusu, o których mowa w art. 87¹ § 1 k.p.c. Celem przymusu adwokacko-radcowskiego jest zapewnienie, aby środki zaskarżenia kierowane do Sądu Najwyższego odpowiadały ustawowym wymaganiom i prezentowały poziom merytoryczny, jakiego można oczekiwać od osoby uprawnionej do świadczenia profesjonalnej pomocy prawnej. Cel ten nie może zostać zrealizowany, jeżeli adwokat lub radca prawny jedynie „popiera” środek zaskarżenia wniesiony bezpośrednio przez stronę lub też jedynie sygnuje własnym podpisem środek zaskarżenia sporządzony przez stronę osobiście (zob. postanowienia SN z dnia: 11 marca 2008 r., II CZ 2/08; 31 stycznia 2014 r., II CZ 84/13; 21 października 2015 r., III CZ 48/15; z dnia 27 kwietnia 2021 r., II CZ 18/21). Wskazane uchybienie ma charakter nieusuwalny, a więc nie stanowi braku formalnego w rozumieniu art. 424⁵ § 1 k.p.c., który mógłby być uzupełniony przez skarżącego stosownie do treści art. 424⁶ § 2 k.p.c.

Poza tym skarżący nie wniósł o uzasadnienie zaskarżonego rozstrzygnięcia. W obowiązującym stanie prawnym złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie z uzasadnieniem, który musi spełniać określone ustawą wymagania co do formy, treści i terminu jego złożenia oraz wymagania fiskalne, stanowi zatem czynność procesową strony uruchamiającą postępowanie odwoławcze, która nie może być zastąpiona działaniem sądu. W związku z tym również zażalenie wniesione w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem, mimo niezgłoszenia wniosku, o którym mowa w art. 357 § 2¹ k.p.c., podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne (uchwała SN z dnia 20 sierpnia 2021 r., III CZP 59/20, MoP 2021, nr 18, s. 939).

Wobec powyższego, na podstawie art. 373 § 1 w zw. z art. 87¹ § 1 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.